

Spis treści

Wprowadzenie	7
1. Teoretyczne podstawy badań własnych – perspektywy widzenia zjawiska ściągania i jego determinant	11
1.1. Szkoła jako przestrzeń uczenia się i rozwoju psychospołecznego	13
1.1.1. Motywacja i edukacja w ujęciu <i>Self-Determination Theory</i>	15
1.1.2. Percepcja zachowań rodziców i nauczycieli	22
1.1.3. Percepcja relacji w klasie	27
1.2. Szkoła jako przestrzeń uczenia się zachowań pozanormatywnych	33
1.2.1. Pojęcie dewiacji	33
1.2.2. Teoria neutralizacji D. Matzy i G.M. Sykesa jako podłoże zjawiska ściągania	35
1.3. Ściąganie jako przejaw „patologii szkoły”	36
1.3.1. Ściąganie w szkole – analiza teoretyczna	37
1.3.2. Źródła i motywacja do ściągania	44
1.3.3. Ujęcie ściągania w kategoriach ryzyka i ryzykowania	45
1.3.4. Rozwój moralny jako wyznacznik skłonności do ściągania	47
1.4. Podsumowanie	50
2. Założenia metodologiczne badań własnych	53
2.1. Cel i przedmiot badań własnych – uzasadnienie podjęcia badań	53
2.2. Główne założenia teoretyczne badań własnych	56
2.3. Problematyka badań – pytania i hipotezy badawcze	56
2.4. Metody badań	60
2.5. Opis doboru próby i terenu badań	61
2.6. Zmienne i ich operacjonalizacja	63
2.7. Analiza statystyczna	77

3. Analiza wyników badań własnych – ściąganie w percepcji i doświadczeniach uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz rola czynników sytuacyjnych i intrapsychicznych	79
3.1. Rozpowszechnienie oraz opinie i deklaracje uczniów na temat ściągania	79
3.1.1. Rozpowszechnienie zjawiska i sposoby ściągania	80
3.1.2. Uzasadnienie zjawiska	89
3.1.3. Czynniki powstrzymujące uczniów od ściągania	99
3.1.4. Konsekwencje zjawiska ściągania w percepcji uczniów	102
3.1.5. Pomoc w ściąganiu – zachowania i emocje związane z sytuacją „wymuszenia ściągania”	107
3.1.6. Postawy wobec donosicielstwa jako mechanizm utrwalenia zjawiska ściągania	114
3.1.7. Czytelnictwo i odrabianie prac domowych jako elementy zjawiska ściągania	117
3.1.8. Wolne uwagi badanych na temat ściągania	123
3.2. Podsumowanie pierwszej części badań	126
3.3. Mediacyjna rola motywacji do nauki w relacji pomiędzy percepcją otoczenia a ściąganiem	132
3.3.1. Mediacyjna rola motywacji do nauki w relacji pomiędzy percepcją zachowań rodziców a ściąganiem	133
3.3.2. Mediacyjna rola motywacji do nauki w relacji pomiędzy percepcją zachowań nauczyciela a ściąganiem	141
3.3.3. Mediacyjna rola motywacji do nauki w relacji pomiędzy percepcją relacji w klasie a ściąganiem	145
3.4. Podsumowanie drugiej części badań	147
3.5. Sytuacyjne i intrapsychiczne uwarunkowania skłonności do ściągania – analiza wyników trzeciej części badań	155
Podsumowanie i wnioski końcowe	161
Aneks	181
Bibliografia	223
Wykaz tabel i rysunków	231
Summary	235